

Projekta LIFE FOR SPECIES aktualitātes

Jēkabs Dzenis

Dabas aizsardzības pārvalde, projekta koordinators

jekabs.dzenis@daba.gov.lv

Seminārs «Sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēto ekspertu seminārs», 30.03.2023.

LIFE FOR SPECIES «Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

Pamatinformācija

- **Mērķis** - aktualizēt aizsargājamo un apdraudēto sugu sarakstu, balstoties uz zinātniski pamatotiem kritērijiem, sagatavojot priekšlikumus normatīvo aktu izmaiņām, uzlabot datu kvalitāti un pieejamību par sugām, kā arī palielināt sabiedrības un ieinteresēto pušu informētību un aktīvu rīcību sugu aizsardzībā Latvijā.
- **Vadošais partneris** – Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts
- **Sadarbības partneri** – Dabas aizsardzības pārvalde, Daugavpils Universitāte un Latvijas Ornitoloģijas biedrība
- **Norise:** 2020. gada 1. decembris – 2024. gada 31. decembris
- **Budžets:** 2 706 291 EUR
  - ES LIFE programma 55% jeb 1 488 458 EUR
  - VRAA un projekta partneru līdzfinansējums 45% jeb 1 217 833 EUR

Aktivitāšu laika plāns

Action		2020				2021				2022				2023				2024				2025			
Action number	Name of the action	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
A. Preparatory actions (if needed)																									
A.1	Development of criteria for national protected species lists				■	■	■	■	■	■	■	■													
A.2	Mobilising and re-evaluation of available data and collecting of new species data				■	■	■	■	■	■	■	■													
A.3	Development of communication strategy				■																				
B. Core actions (obligatory)																									
B.1	Re-assessment of species conservation status and preparation of threatened species list based on IUCN criteria				■	■	■	■	■	■	■	■													
B.2	Developing legislative drafts concerning species conservation											■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
B.3	Preparation of species data sheets and production of printed data sheet books											■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
B.4	Improving the national biodiversity data system (species geodatabase structure, database contents and database structure for species monitoring data)				■	■	■	■	■	■	■	■	■												
C. Monitoring of project impact (obligatory)																									
C.1	Monitoring of project impact				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
C.2	Socio-economic assessment of national legislative amendments concerning protected species lists												■				■								
D. Communication and dissemination of the project and its results (obligatory)																									
D.1	Development and maintenance of project website				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
D.2	Raising awareness of the general public				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
D.3	Raising the capacity of special target groups – personnel of governmental institutions and species experts											■					■				■				
D.4	Networking and knowledge transfer				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
D.5	Preparation of Layman's report																				■	■			
E. Project management (obligatory)																									
E.1	Project management				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
E.2	Development of After-LIFE plan																						■	■	

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

Projekta vidusposma seminārs un fotoizstādes atklāšana

KAD? – 27. aprīlis, plkst.10:00

KUR? - LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga

PIETEIKŠANĀS? - <https://ej.uz/LFSseminars> vai madara.eihe@lu.lv

PROGRAMMA? – sekos tuvākajā laikā

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

Ekspertu apmācību semināri 2023

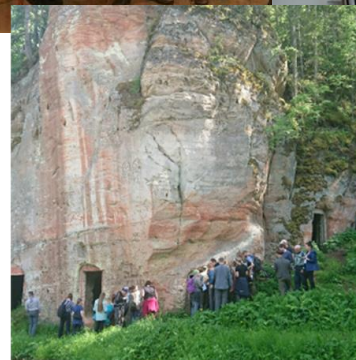
- **Vaskulārie augi** – 13.-14.jūlijs, Ilgas;
- **Sūnas** – 1.-2.augusts, Kolka;
- **Bezmugurkaulnieki** – 28.-29.jūnijs, GNP (*dabas izglītības speciālistu seminārs*).

- **Sēnes** – septembra beigas/oktobra sākums;
- **Putni** – datums un vieta nav vēl izlemts;
- **Zivis** – datums un vieta nav vēl izlemts.

Precīza informācija, t.sk., par pieteikšanās sekos epastos

Visu notikušo semināru materiāli:

sarkanagramata.lu.lv/par-projektu/materiali/

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

Publiskie pasākumi ar LIFE FOR SPECIES ekspertiem 2023.gadā

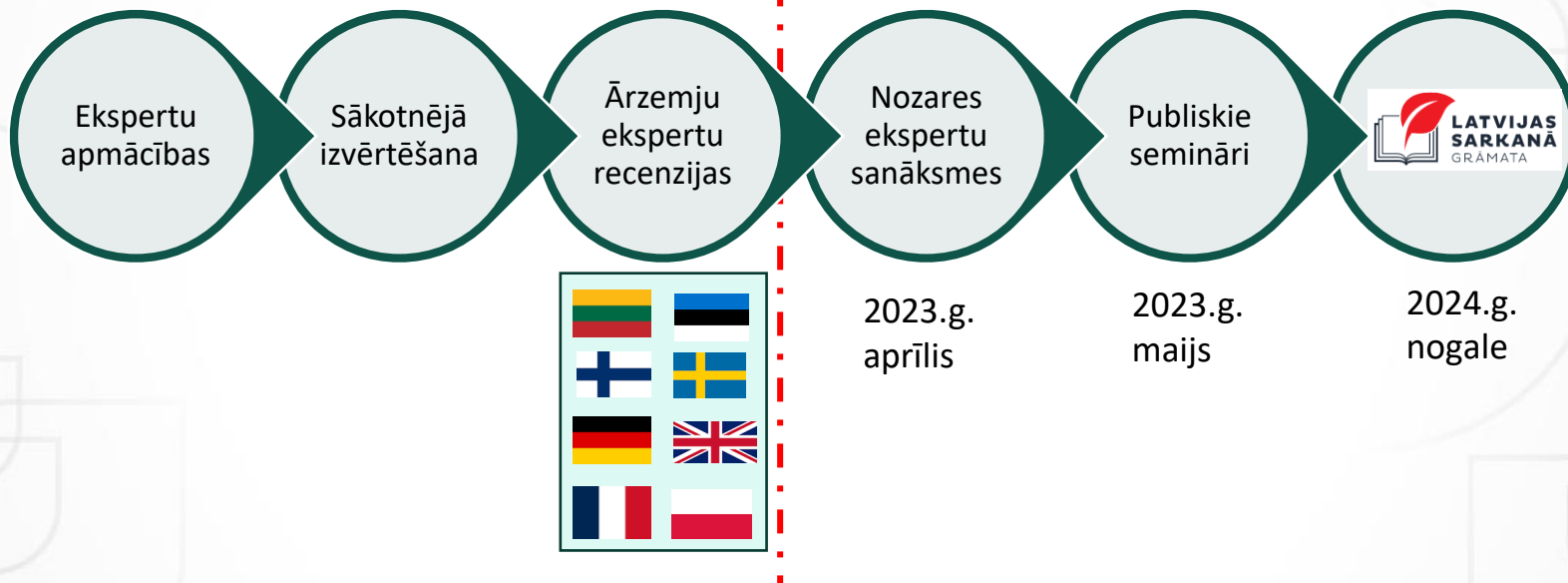
- 22.aprīlis – **sūnas** Salacgrīva;
- 1.jūlijs – **smilšu krupis** Karateri;
- 1.jūlijs – **gliemji** Slītere;
- 15.jūlijs – **sikspārņi** Ķemeri;
- 15.jūlijs – **taisnspārņi** Teiči;
- 22.jūlijs – **gliemji** Krustkalni;
- 22.jūlijs – **sikspārņi** Slītere;
- 5.augusts – **gludenā čūska** Ķemeri;
- 12.augusts – **ūdens bezmugurkaulnieki** Rāzna;
- 12.augusts – **taisnspārņi** Sigulda;
- 19.augusts – **susuri** Līgatnes Dabas takas;
- 7./8.oktobris – **sūnas** Ķemeri.

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

Sugu apdraudētības vērtēšana pēc IUCN kritērijiem

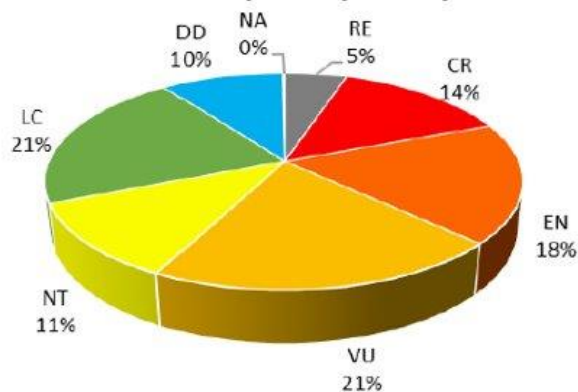

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

Apdraudētības vērtējumu provizoriskie rezultāti

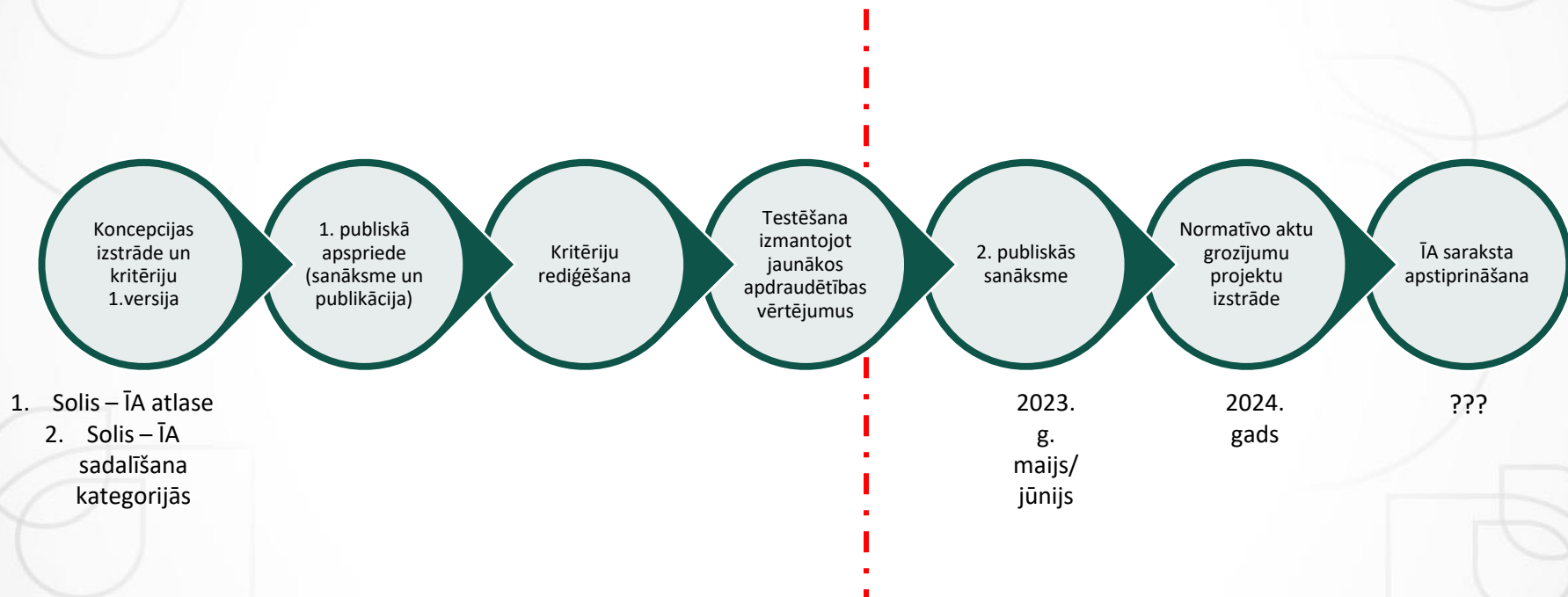
In total (1211 sp., 80%)

*DD – data deficient,
LC – least concern,
NT – near threatened,
VU – vulnerable,
EN – endangered,
CR – critically endangered,
RE – regionally extinct,
NA – not applicable*

	Vērtēto taksonu skaits	Darba grupas vadītājs
Zidītāji	38	Valdis Pilāts
Abinieki un rāpuļi	21	Andris Čeirāns
Zivis	44	Jānis Bajinskis
Vaskulārie augi	344	Liene Auniņa
Sūnas, sēnes, ķērpji	~500	Līga Strazdiņa
Bezmugurkaulnieki	~300	Dmitrijs Teļnovs
Putni	261	Viesturs Ķerus

Aizsargājamo sugu (ĪA) saraksta pārskatīšana

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

**Aizsargājamo
sugu saraksts**

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

2. solis – aizsargājamo sugu atlases kritēriji - **DARBA VERSIJA!!!**

A - Neietekmējami kritēriji

(svars 10 punkti)

A1 Ir iekļauts LV saistošos starptautiskajos normatīvajos aktos

D

C - Subjektīvi kritēriji

(svars 1 punkts)

C1 Taksonam Latvijā ir acīmredzama kultūras, dekoratīvā, sabiedriskā, vai vēsturiskā vērtība

svars 1

C2 Taksona noteikšana dabā nav sarežģīta

svars 1

B - Ietekmējami kritēriji

(svars no 1 līdz 6 punkti)

B1 Latvijā apdraudēto taksonu sarakstā novērtēta RE, CR, EN, VU vai NT atbilstoši IUCN

D

svars 2/4/6

B2 Taksona populācijas saglabāšanai ir nepieciešams īpašs aizsardzības režīms

D

svars 4

B3 Iekļauts IUCN apdraudēto taksonu sarakstā Eiropas reģionā vai globāli ar vērtējumu, augstāku par LC

D

svars 4

B4 Ir Baltijas jūras sateces baseina reģiona endēms / zināms vienīgi no Baltijas

D

svars 6

B5 Taksona Latvijas populācijas lielāka daļa saistīta ar Latvijā nelabvēlīgā stāvoklī esošo dzīvotni, t.sk. ES nozīmes

D

svars 4

B6 Taksons ir lietussargsuga vai dzīvotnes indikators (signāltaksons)

D

svars 2

B7 Taksons ir stenotops vai saistīts ar Latvijā retu dzīvotni vai barības resursu

D

svars 2

B8 Taksona populācijas Latvijas daļa ir zem labvēlīga stāvokļa sliekšņa

D

svars 2

B9 Taksons sniedz socio-ekonomiski svarīgus vides pakalpojumus (*environmental services*)

D

svars 2/4

D

- skaties definīcijas atsevišķā datnē

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne » (Nr. LIFE19GIELV000857)

3. solis – aizsargājamo

sugu grupēšana – **DARBA VERSIJA!!!**

3.1. Dalījums pēc nodarītā kaitējuma indivīda vai atradnes iznīcināšanas gadījumā

Pirmā grupa	Otrā grupa	Trešā grupa
Latvijā apdraudētas (CR, EN, VU) sugas	Latvijā gandrīz apdraudētas (NT) sugas un sugas, par kurām trūkst datu (DD)	Pārējās īpaši aizsargājamās sugas (kas nav iekļautas pirmajā vai otrajā grupā), izņemot sugas, kas iekļautas Biotopu direktīvas V pielikumā
Latvijā izzudušas sugas (RE), kuru atgriešanās vai reintrodukcija ir iespējama	Neatkarīgi no apdraudētības pakāpes Latvijas populācija ir 1,2–6% no Eiropas populācijas	
Gandrīz apdraudētas (NT) Biotopu direktīvas II pielikuma sugas	Sugas, kas uzskatāmas par dabiskas dzīvotnes indikatoriem	
Latvijas populācija ir >6 % no Eiropas populācijas	Biotopu direktīvas II un IV pielikuma sugas, attiecībā uz kuru Latvijas teritorijā sastopamo populāciju nav noteikta reģionālā atkāpe, un Putnu direktīvas I pielikuma sugas, kas nav minētas pirmajā grupā	

3.2. Dalījums pēc nepieciešamajiem aizsardzības pasākumiem

Veido ĪADT	Veido mikroliegumus	Īsteno aizsardzības pasākumus bez aizsargājamu teritoriju noteikšanas	Pieļaujama regulēta ieguve
Putnu direktīvas I pielikuma sugas	Latvijā dispersi izolētās sugas	Sugas, kam nepieciešami īpaši aizsardzības pasākumi (t.sk., ņemot vērā starptautiskās saistības), bet aizsargājumu teritoriju noteikšana, ņemot vērā sugas ekoloģiju, nav pamatota (piemēram, suga saistīta ar urbāniem biotopiem vai īslaicīgi pastāvošiem apstākļiem)	Medijamās vai citādi iegūstamās un izmantojamās sugas, kuru ieguve nav pretrunā ES direktīvām, kas atrodas labvēlīgā aizsardzības stāvoklī un nav pamata domāt, ka regulēta ieguve šo stāvokli varētu pasliktināt
Biotopu direktīvas II pielikuma sugas, attiecībā uz kuru Latvijas teritorijā sastopamo populāciju nav noteikta reģionālā atkāpe	Sugas, kam vēlāmā apsaimniekošana ir neiejaukšanās dabiskajos procesos (t.sk., dabiskajos traucējumos)		
Sugas, kuras saistītas ar ierobežoti pieejamiem ilgstoši pastāvošiem vides apstākļiem, kam nepieciešama specifiska apsaimniekošana (t.i., apstākļi, kas būtiski atšķirīgi no apstākļiem ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām) vai neiejaukšanās dabiskajos procesos	Sugas, kas ilgstoši (vairākus gadus) saistītas ar konkrētu teritoriju		
	Sugas ar ierobežotām izplatīšanās spējām		
	Nepieciešami apstākļi, kas būtiski atšķiras no apstākļiem ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām		
	Dzīvotņu speciālisti – stenotopi		

MK 396 «Aizsargājamo sugu saraksts»
MK 940 «Mikroliegumu noteikumi»
MK 281 «Sanācijas noteikumi»
MK 1055 «Dzīvotņu direktīvas sugu saraksts»
MK 153 «ES prioritāro sugu saraksts»
MK 211 «Putnu direktīvas 1.pielikuma sugas»

**Vienots
aizsargājamo
sugu saraksts**

Vairāk informācija par projektu:

- www.sarkanagramata.lv
- <https://www.facebook.com/lifeforspecies>

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

Paldies!

Projekts saņēmis Eiropas Komisijas LIFE programmas un VRAA finansiālu atbalstu (LIFE19 GIE/LV/000857 – LIFE FOR SPECIES).

Šis materiāls satur tikai projekta LIFE FOR SPECIES īstenotāju viedokli, Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūra nav atbildīga par šeit sniegtās informācijas iespējamo izmantojumu.

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

